

Madisson ja holokausti eitamine

Tiit Madisson. Holokaust. XX sajandi masendavaim sionistlik vale. Ohvrikivi, 2006.

“Et vale vajuks, selleks peame teadma tõde. Seetõttu võtsin ette poliitiliselt õrna holokausti-temaatika, tõestamaks eestlastele, et holokaust on vaid propagandistliku ajupesu, inimeste rumaluse ning ignorantsi najal püsti seisev SUUR VALE.” Sedamoodi kirjutab Tiit Madisson oma raamatu eessõnas.

Eksiarvamuste ärahoidmiseks olgu kohe öeldud, et Madissoni raamat ei tõesta eestlastele ega kellelegi teisele holokausti toimumise või mittetoimimise kohta midagi. Õigemini tõestab neile eestlastele, kes niigi natsirežiimi kuritegelikkuse ulatust ei usu, et maailmas on teisigi nendesarnaseid. Raamat on nn holokausti eitajate seisukohtade vahendamine eesti keelde. Tõestamiseks tulnuks kasutada algallikaid, leida mingi uus veenev meetoodika või vastandada ja analüüsida holokausti nn eitajate ning “ametlike” ajaloolaste allikaid ja nendest tulenevaid seisukohti. Midagi sellist Madisson teinud ei ole. Ja temalt seda loota oleks palju, sest ta ei ole ei ajaloolane ega uurija. Tõsi, raamatu argumentatsioon põhineb ratsionaalsel, mitte paranoilsel loogikal ning esitus on ladus ja veenev. Kuid teatavasti on suurem osa seda teemat uurinud autoritest teistel seisukohtadel. Esitatud fakte siitmailt kontrollida võimalik ei ole. Nii ei taha siinkirjutaja üldse sel temal seisukohta võtta. Samuti, ei tea ma näiteks seda, kas UFO-d on olemas või mitte.

Juutide vaenamine natsiriigis on XX sajandi Euroopa ajaloo suurtest probleemidest ainus politiseeritud teema. Kuid täiesti politiseeritud, nagu sovetiajal Eestis 1940. aasta sündmuste käsitlemine, mida ükski väärikas uurija puudutada ei tahtnud. Kaasaja maailma üks tunnustatumaid mõtlejaid, Euroopa Ökosotsiaalse Foorumi asepresident Franz Josef Radermacher on teravalt kritseerinud Iisraeli ÜRO resolutsioone eiravat poliitikat Palestiinas, aga märkinud, et muidugi on Iisraelil niipea, kui oma tegude õigustamiseks on vaja eetilist tuge, kohe käepärast holokaust. Inglise ajaloolane Stephen J. Lee nimetab oma raamatus “Euroopa diktatuurid 1918-1945” (Kirjastus “Kunst” 2002) demokraatliku elukorralduse ühe põhitunnusena uuriva mõistuse vabadust ja käitub kõigis käsitletud teemades ise selle põhimõtte järgi, st vahendab, analüüsib ja püüab ühendada eri uurijate erinevaid seisukohti. Erandiks on holokausti nn eitajate seisukohad. Siin märgib Lee: “...need ajaloolased ajavad avalikult taunitud neonatside toetamise liini ning on end seetõttu tõsiste uurijatena diskrediteerinud.” Ühesõnaga – holokausti uurimise puhul uurimisvabadus ning seega ka demokraatlik elukorraldus justkui ei kehti, holokausti nn eitajad samastatakse neonatsidega ja visatakse sel ettekäändel uurijatena üle parda. Ehkki neist kaugeltki kõik ei tegele poliitikaga. Aga kui ka tegeleksid, siis demokraatliku maailmavaatega inimesele jääb ikka arusaamatuks, mis imeloomad need neonatsid siis on, et nende väited juba *a priori* ebateaduslikeks kuulutatakse. Või kasutades Jürgen Grafi 2002. aastal Tallinnas peetud loengu näidet – kui neonats kinnitab, et 2 korda 2 võrdub 4, kas on see siis kohe vale?

Arvatavasti tabab Madissoni taolise tagurpidiloogilise suhtumise puhul *déjà vu*. 1987. aastal seisis tema vastas terve KGB-laste, ajaloolaste ja ajakirjanike vägi, kes ta Hirvepargis esitatud kõne ajaloovisiooni nõukogudevastaseks ja just sellest tulenevalt ebateaduslikuks kuulutas. Muide, sellesamas kõnes märkis Madisson, et 1949. aastal küüditati Eestist vähemalt 60 tuhat inimest. Arvatavasti võttis ta selle arvu välis-Eesti ajalookirjandusest. Kuna mingeid teisi andmeid olemas ei olnud, pidasid seda tõseks ka paljud ajaloo huvilised Eestis. Siinsetes arhiivides, kus küüditatute arvu kohta andmeid saada võis, pagulasajaloolased töötada ei olnud saanud. Mõne aasta pärast tegid ajaloolased Evald Laasi ja Herbert Ligi avanenud arhiividokumentide alusel kindlaks, et küüditatuid oli tegelikult kolm korda vähem. Keegi, ei Madisson, ega ükski välis-Eesti ajaloolane ei süüdistanud neid pärast seda Eesti-vastasuses, kommunistimeelsuses ega repressioonide eitamises. Sellest, kas deporteeritud oli 60 000 või 20 535, ei vähene ju Nõukogude võimu kuritegelikkus

kuigivõrdki. Natsirežiimi kuritegude puhul arvatakse millegipärast aga teisiti.

“Ametlikud” ajaloolased, eriti aga osa ajakirjanikke siinmail ja mujal maailmas on püüdnud jätta muljet, et holokausti nn eitamine või revisionism tähendab juutide represseerimise täielikku eitamist ja natsirežiimi rehabiliteerimist. Arvatavasti ei kahtle ükski mõistusega inimene, ei revisionistlikud ajaloolased, Madisson, ega ka neonatsid selles, et III Reich`is juute jõhkralt vaenati. Revisionistide ja “ametlike” ajaloolaste seisukohad lahknevad kolmes põhiküsimuses: esiteks väidavad revisionistid, et hukkunuid ei olnud 6 miljonit, vaid vähem, teiseks kinnitavad nad, et III Reich`is puudus juutide füüsilise hävitamise kava ja kolmandaks peavad nad problemaatiliseks gaasikambrite olemasolu. Seejuures ei pruugi nende ja “ametlike” ajaloolaste seisukohtade erinevus olla ühitamatu. Ka XX sajandi üks mõjukamaid ajaloolasi Eric John Hobsbawm, keda võib küll kõige vähem süüdistada natsi- või neonatsimeelsuses, on oma raamatus “Äärmuste ajastu” märkinud, et 6 miljonit on algne ja peaaegu kindlasti liialdatud umbkaudne hinnang.

Holokausti nn eitajate ja “ametlike” ajaloolaste sisuliste seisukohtade lähenemiseks võib lootust anda ka ajaloohistoriograafia peavoolu suunamuutus viimastel aastatel. Tänapäevaks näib olevat selge, et suurem osa tegevajaloolasi ei ole tunnustanud vaadet, mille kohaselt ajalugu teadmiste saamise viisina oleks irrelevantne või et ajaloonarratiiv võib pigem pretendeerida vaatele minevikule kui mineviku enda kirjeldamisele. Taolist postmodernistlikku lähenemisviisi aktsepteerides võiks tõesti tunnustada ka vaadet, et faktid holokaustist ei olegi olulised; tähtsad on vaid järeldused, mis inimkond juutide ahistamisest teeb ning ka “holokausti eitamise” kriminaliseerimine 14 maailma riigis – seega ka teadusuurimise sfäärist väljalülitamine – on isegi õigustatud. Sest tõel puudub tähendus ja eesmärk – genotsiidi hukkamõistmine - on üllas. Ernst Breisach, üks maailma tunnustatumaid ajaloo teoreetikuid märgib oma viimases raamatus “On the Future of History. The Postmodernist Challenge and Its Aftermath”, et postmodernismil on küll olnud mõningane kestmajääv väärtus ajaloolaste jaoks, eriti keele, tekstikoetuse ja tähenduse oluliseksmuutmisel, kuid need tulemused on kitsendatud ja postmodernistlik väljakutse kergesti murenev, kuna postmodernism on seesmiselt vastuoluline, baseerub valedele eeldustel või on lihtsalt mittetarvitatav ajaloolaste töös.

Muidugi ei ole võimalik ühitada äärmuslikke vaateid. Eesti ruumist näidet otsides ei ole usutav, et Tiit Madisson jõuaks kunagi ühisele meelele näiteks ajalehe “Jeruusalemma Sõnumid” ühe põhiautori Piret Udikasega, kellele on saanud ilmutus juutide äravalitusest. “Kui Jumal on valinud algusest peale juudid oma omandrahvaks, silmateraks, siis see jääb püsima aegade lõpuni, olenemata sellest, kas juudid ise on alati teinud ja teevad õigeid valikuid.” (Juudid ja kristlased – üks perekond, ühe Isa lapsed. - Jeruusalemma Sõnumid, nr 2, 2003). Ilmselt samale ilmutusele tuginedes on Udikas koostanud erakordselt jälke, aga allikatega mittekaetud kirjeldusi sellest, kuidas eestlased juute, sh juudi lapsi Saksa okupatsiooni ajal olevat mõrvanud. Mõned maakonnalehed on neid kirjeldusi holokaustipäeva puhul alandlikult avaldanud.

Tiit Madissoni, Jüri Lina, Jürgen Grafi ja Norman G. Finkelsteini raamatud, kus pannakse kahtluse alla juutide ahistamise ulatus natsirežiimi ajal, on eesti keeles olemas. Nagu selgub Madissoni raamatu eessõnast, on selliseid käsitusi tulemas veelgi. “Ametlikest” holokaustikäsitlustest on neile eesti keeles vastu panna vaid mõned armetud propagandaüllitised, mis pole teaduslikult karvavõrdki veenvamad kui eelpoolnimetatud autorite teosed. Eesti ajalooõpetajaid on küll koolitatud holokausti õudusi õpilastele vahendama, kuid tõsisemaid teaduskäsitusi II maailmasõja ajal juutidega toimunud eesti keelde vahendatud ei ole. Üks Tartu Ülikooli politoloogiprofessor on arvanud, et Saksamaal ja Austrias “tuleks ikkagi holokaustieitamine keelustada”. Üks luuletaja-kolumnist ja üks kirjastuse teadustoimetaja on revisioniste kritiseerides enesekindlalt väitnud, et teaduse ja ebateaduse vaheline diskussioon on võimatu. Nende positsioon võimaldaks tõsiste “ametlike” holokaustikäsitluste tõlkimist korraldada. Kui seda lähemal ajal ei juhtu, võib jääda mulje, et selliseid raamatuid ei olegi.